

LIBER SECUNDVS.

PARS I.

De Cognitione & Administratione, seu Præseruatione corporis salubris.

A B S O L V T O primo huius operis libro, in quo Simplicia siue Theoriam quatuor partibus distinctam, tradidimus, ad alterum siue secundum librum, qui Composita siue Practicam in se comprehendit, transeundum erit nobis, initia ab T R E I N H I sumentibus, que bonum & salubre habitum conseruare docet. Porrò hic non singillatim, ut in precedentibus, sed coniunctim cause perpenduntur.

Semper, cuiusmodi sunt corpora inægrotabilia, quæ summam atq; optimam tum temperiem, tum compositionem habent. Hæc actu non dantur, sed cogitatione instar Polycleti regula censeruntur.

V plurimum, cuiusmodi sunt uix ægrotabilia, quæ parum ab optima tum temperie, tum compositione deflectunt. Talia namq; non semper sana sunt, sed plurimo tempore. Et haec frequenter accidunt.

Calida.

Frigida.

Humida.

Sicca.

Calida & sicca.

Calida & humida.

Frigida & sicca.

Frigida & humida.

Compositione. Eadem estratio.

Accidens, hoc est respectu optimæ constitutionis, à qua deflectit. Talia coincidunt cum neutrō decidientia.

Totius. Sub signo I.

Cerebri. Sub signo II.

Partium. Sub signo III.

Oculorum. Sub signo IV.

Capitis. Sub signo V.

Thoracis. Sub signo VI.

Ventriculi. Sub signo VII.

Ventrini. Sub signo VIII.

Hepatis. Sub signo IX.

Testiculum. Sub signo X.

Reliquarum. Sub signo XI.

I. Signa

Nature, hoc est causarum corporis salubris constitutum, materie scilicet & forma. Sic corpus humanū salubre statuimus, quod sanitatem in toto & singulis partibus habet, nempe temperiem partium similaris, & compositionem instrumentum bonam, & in utroq; probam unionem: & uel

In præsentia seu ut nunc, hoc est, quæ in præsenti tempore sana existunt, non optimam temperiem & compositionem habentia, sed bonam tantum, & sibi propriam, quæ corpora Medico subiiciuntur. Siquidem nō semper, nec ut multum, sed ut nuas tantum sanitati fruuntur, brevi uidelicet tempore: atq; haec considerantur tum per

Semper, quæ ab ipso ortu optimam indicant constitutionem tum in temperatura, tum compositione: & uel

V plurimum, quæ non longè ab hac recedunt.

Totius. Sub signo IIII.

Cerebri. Sub signo V.

Partium. Sub signo VI.

Oculorum. Sub signo VII.

Capitis. Sub signo VIII.

Thoracis. Sub signo IX.

Ventriculi. Sub signo X.

Ventrini. Sub signo XI.

Hepatis. Sub signo XII.

Testiculum. Sub signo XIII.

Reliquarum. Sub signo XIV.

Genere, tū quo ad

Signorum. Sic signa salubria sunt, quæ præsentem indicant sanitatem, uel

Simpliciter

In præsentia, quæ in præsenti tempore sanitatem indicant. Hæc maximè declinant, quoniam magnam obtinent latitudinem, nimiri ab ijs, quæ optimam indicant constitutionem, usq; ad eam quæ neutram: & uel

Administrationem seu curam. Vide in sequentibus signum XIII.

Species. Vide in sequentibus signum XIII.

Partium

Totius

Capitis

Oculorum

Thoracis

Ventriculi

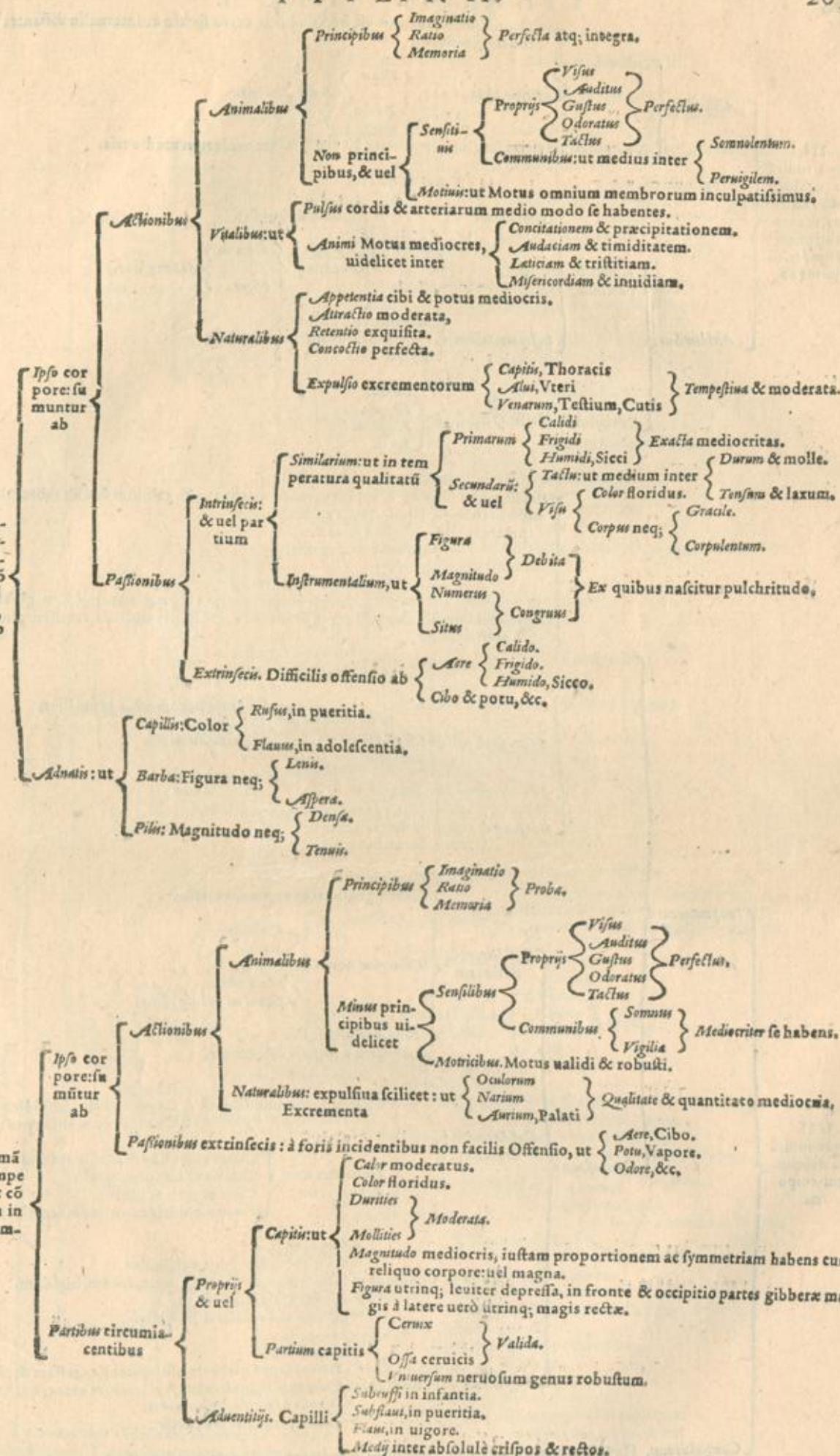
Ventrini

Hepatis

Testiculum

Reliquarum

I. Signa

LIBRI II. PARS I.

<p>III. Signa indicata oculorum temperaturam, & compositionem optimam, sumuntur ab</p>	<table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> Actionibus </td><td> <i>Animalibus</i> { <i>Motius. Motus neq;</i> { <i>Velox</i> <i>Tardus</i>} { <i>Sed mediocris.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> Naturab<i>us</i>: uidelicet facultate expultrice. Sic Excrements oculorum mediocris. </td><td></td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> Accidentibus </td><td> <i>Intrinsecis, partium</i> { <i>Similarium</i> { <i>Color moderatus.</i> <i>Color tunicae</i> { <i>Adnata, Floridus.</i> <i>Vne& neq;</i> { <i>Glaucus</i> <i>Niger</i>} { <i>Sed medius.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Instrumentalium</i> { <i>Magnitudo oculorum</i> <i>Paritas oculorum</i> <i>Figura</i>} { <i>Concina.</i> </td><td></td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Extrinsecis. Difficilis Offensio à</i> </td><td> <i>Calidus.</i> <i>Frigidus.</i> <i>Humidus.</i> <i>Sic n.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Calidorem, humido fisco temperatam</i> </td><td> <i>Pili multi, & capilli nigri.</i> <i>Cuta & rotum carnosum genus tactu calidum & usu rubrum.</i> <i>Totum corpus minus pingue.</i> <i>Offensio à calidis.</i> <i>Auxilium à frigidis.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Simplicem</i> </td><td> <i>Frigidiorem, humido fisco temperatam</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Sicciorum</i> </td><td> <i>Totum corpus carnosius ac mollius.</i> <i>Offensio ab humidis,</i> <i>Auxilium à frigidis.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Temperaturam</i> </td><td> <i>Totum corpus gracile & durum.</i> <i>Offensio à siccis,</i> <i>Auxilium ab humidis.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Compositam</i> </td><td> <i>Calidorem & sicciorum</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Frigidiorem & sicciorum</i> </td><td> <i>Capilli nigri.</i> <i>Cutis nigra, si calor multum excederit.</i> <i>Vniuersum corpus</i> { <i>Calidus.</i> <i>Siccus.</i> <i>Flavus.</i> <i>Maculatus.</i> <i>Gracilis & hispidius.</i> <i>Lefio à calidis & siccis.</i> <i>Auxilium à frigidis & humidis.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Calidorem & humidiorem: &c si</i> </td><td> <i>Calor exuperet humiditatē</i> { <i>Pili nigri.</i> <i>Corpus calidius, hispidius multo.</i> <i>Carnosius & mollius paulli.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Humiditas excedat calorem</i> </td><td> <i>Humiditas excedat calorem</i> { <i>Corpus carnosius & mollius multo.</i> <i>Calidus & hispidius paulli.</i> <i>Color ex albo & rubro.</i> <i>Promptè morbis ex putredine corripitur.</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Capilli rufi.</i> <i>Cutis color candidus, uel lindus.</i> <i>Totum corpus glabrum, gracile, durum, frigidum.</i> <i>Offensio à frigidis & siccis.</i> <i>Auxilium à calidis & humidis.</i> </td><td> <i>Frigidiorem & humidiorem</i> </td></tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-right: 10px;"> <i>Capilli rufi.</i> <i>Totum corpus glabrum, album, molle, crassum & pingue.</i> <i>Color rufus aut lindus, si plurimum utraq; qualitas uincit.</i> <i>Offensio à frigidis & humidis.</i> <i>Auxilium à calidis & siccis.</i> </td><td> <i>Frigidiorem & humidiorem</i> </td></tr> </table>	Actionibus	<i>Animalibus</i> { <i>Motius. Motus neq;</i> { <i>Velox</i> <i>Tardus</i> } { <i>Sed mediocris.</i>	Naturab<i>us</i> : uidelicet facultate expultrice. Sic Excrements oculorum mediocris.		Accidentibus	<i>Intrinsecis, partium</i> { <i>Similarium</i> { <i>Color moderatus.</i> <i>Color tunicae</i> { <i>Adnata, Floridus.</i> <i>Vne& neq;</i> { <i>Glaucus</i> <i>Niger</i> } { <i>Sed medius.</i>	<i>Instrumentalium</i> { <i>Magnitudo oculorum</i> <i>Paritas oculorum</i> <i>Figura</i> } { <i>Concina.</i>		<i>Extrinsecis. Difficilis Offensio à</i>	<i>Calidus.</i> <i>Frigidus.</i> <i>Humidus.</i> <i>Sic n.</i>	<i>Calidorem, humido fisco temperatam</i>	<i>Pili multi, & capilli nigri.</i> <i>Cuta & rotum carnosum genus tactu calidum & usu rubrum.</i> <i>Totum corpus minus pingue.</i> <i>Offensio à calidis.</i> <i>Auxilium à frigidis.</i>	<i>Simplicem</i>	<i>Frigidiorem, humido fisco temperatam</i>	<i>Sicciorum</i>	<i>Totum corpus carnosius ac mollius.</i> <i>Offensio ab humidis,</i> <i>Auxilium à frigidis.</i>	<i>Temperaturam</i>	<i>Totum corpus gracile & durum.</i> <i>Offensio à siccis,</i> <i>Auxilium ab humidis.</i>	<i>Compositam</i>	<i>Calidorem & sicciorum</i>	<i>Frigidiorem & sicciorum</i>	<i>Capilli nigri.</i> <i>Cutis nigra, si calor multum excederit.</i> <i>Vniuersum corpus</i> { <i>Calidus.</i> <i>Siccus.</i> <i>Flavus.</i> <i>Maculatus.</i> <i>Gracilis & hispidius.</i> <i>Lefio à calidis & siccis.</i> <i>Auxilium à frigidis & humidis.</i>	<i>Calidorem & humidiorem: &c si</i>	<i>Calor exuperet humiditatē</i> { <i>Pili nigri.</i> <i>Corpus calidius, hispidius multo.</i> <i>Carnosius & mollius paulli.</i>	<i>Humiditas excedat calorem</i>	<i>Humiditas excedat calorem</i> { <i>Corpus carnosius & mollius multo.</i> <i>Calidus & hispidius paulli.</i> <i>Color ex albo & rubro.</i> <i>Promptè morbis ex putredine corripitur.</i>	<i>Capilli rufi.</i> <i>Cutis color candidus, uel lindus.</i> <i>Totum corpus glabrum, gracile, durum, frigidum.</i> <i>Offensio à frigidis & siccis.</i> <i>Auxilium à calidis & humidis.</i>	<i>Frigidiorem & humidiorem</i>	<i>Capilli rufi.</i> <i>Totum corpus glabrum, album, molle, crassum & pingue.</i> <i>Color rufus aut lindus, si plurimum utraq; qualitas uincit.</i> <i>Offensio à frigidis & humidis.</i> <i>Auxilium à calidis & siccis.</i>	<i>Frigidiorem & humidiorem</i>
Actionibus	<i>Animalibus</i> { <i>Motius. Motus neq;</i> { <i>Velox</i> <i>Tardus</i> } { <i>Sed mediocris.</i>																														
Naturab<i>us</i> : uidelicet facultate expultrice. Sic Excrements oculorum mediocris.																															
Accidentibus	<i>Intrinsecis, partium</i> { <i>Similarium</i> { <i>Color moderatus.</i> <i>Color tunicae</i> { <i>Adnata, Floridus.</i> <i>Vne& neq;</i> { <i>Glaucus</i> <i>Niger</i> } { <i>Sed medius.</i>																														
<i>Instrumentalium</i> { <i>Magnitudo oculorum</i> <i>Paritas oculorum</i> <i>Figura</i> } { <i>Concina.</i>																															
<i>Extrinsecis. Difficilis Offensio à</i>	<i>Calidus.</i> <i>Frigidus.</i> <i>Humidus.</i> <i>Sic n.</i>																														
<i>Calidorem, humido fisco temperatam</i>	<i>Pili multi, & capilli nigri.</i> <i>Cuta & rotum carnosum genus tactu calidum & usu rubrum.</i> <i>Totum corpus minus pingue.</i> <i>Offensio à calidis.</i> <i>Auxilium à frigidis.</i>																														
<i>Simplicem</i>	<i>Frigidiorem, humido fisco temperatam</i>																														
<i>Sicciorum</i>	<i>Totum corpus carnosius ac mollius.</i> <i>Offensio ab humidis,</i> <i>Auxilium à frigidis.</i>																														
<i>Temperaturam</i>	<i>Totum corpus gracile & durum.</i> <i>Offensio à siccis,</i> <i>Auxilium ab humidis.</i>																														
<i>Compositam</i>	<i>Calidorem & sicciorum</i>																														
<i>Frigidiorem & sicciorum</i>	<i>Capilli nigri.</i> <i>Cutis nigra, si calor multum excederit.</i> <i>Vniuersum corpus</i> { <i>Calidus.</i> <i>Siccus.</i> <i>Flavus.</i> <i>Maculatus.</i> <i>Gracilis & hispidius.</i> <i>Lefio à calidis & siccis.</i> <i>Auxilium à frigidis & humidis.</i>																														
<i>Calidorem & humidiorem: &c si</i>	<i>Calor exuperet humiditatē</i> { <i>Pili nigri.</i> <i>Corpus calidius, hispidius multo.</i> <i>Carnosius & mollius paulli.</i>																														
<i>Humiditas excedat calorem</i>	<i>Humiditas excedat calorem</i> { <i>Corpus carnosius & mollius multo.</i> <i>Calidus & hispidius paulli.</i> <i>Color ex albo & rubro.</i> <i>Promptè morbis ex putredine corripitur.</i>																														
<i>Capilli rufi.</i> <i>Cutis color candidus, uel lindus.</i> <i>Totum corpus glabrum, gracile, durum, frigidum.</i> <i>Offensio à frigidis & siccis.</i> <i>Auxilium à calidis & humidis.</i>	<i>Frigidiorem & humidiorem</i>																														
<i>Capilli rufi.</i> <i>Totum corpus glabrum, album, molle, crassum & pingue.</i> <i>Color rufus aut lindus, si plurimum utraq; qualitas uincit.</i> <i>Offensio à frigidis & humidis.</i> <i>Auxilium à calidis & siccis.</i>	<i>Frigidiorem & humidiorem</i>																														

V. Signa

<p><i>Calidisrem,</i> & in altera oppositio- ne tempe- ratam, sum pta ab</p> <p><i>Frigidio- rem: ab</i></p> <p><i>Humi- diorē: ab</i></p> <p><i>Sicciore: ab</i></p>	<p><i>Simplicem</i></p> <p><i>Temporataram</i></p> <p><i>V. Signa indi- cātia cere- bri</i></p>	<p><i>Ipsō cere- bro: su- muntur hac ab</i></p> <p><i>Partibus con- tinentibus ipsum</i></p> <p><i>Ipsō ce- rebro: & su- muntur ab</i></p> <p><i>Partibus circum- iacentibus</i></p> <p><i>Ipsō ce- rebro: & su- muntur ab</i></p> <p><i>Partibus ipsum continentibus</i></p>		
		<p><i>Principib⁹</i> { <i>Imaginatio</i> <i>Ratio</i> <i>Memoria</i> } <i>Mobilis, uelox & stabilis.</i></p> <p><i>Animalib⁹</i> { <i>Propri⁹</i> { <i>Visus, Auditus, Gustus</i> } <i>Exquisitus,</i> <i>Sensi⁹</i> { <i>Propri⁹</i> { <i>Odoratus, Tactus</i> } <i>Comunis. Ad Somnū minimè propensi, sed ad uigilias potius.</i> <i>Motricib⁹</i> <i>Motus agiles & ueloci.</i></p> <p><i>Naturalib⁹</i>, scilicet expultrice. <i>Excrementa</i> { <i>Aurum</i> <i>Palati</i> } <i>Panca & cocta.</i></p> <p><i>Passionib⁹ extrinsecis. Offensio à</i> { <i>Calidis, Vino, Odore.</i> <i>Aere ambiente.</i></p>		
		<p><i>Propri⁹ & uel</i> { <i>Tacu. Cutis & musculi circa caput calida.</i> <i>Vīsu</i> { <i>Cutis & musculi circa caput rubicunda.</i></p> <p><i>Partibus con- tinentibus</i> { <i>Vene oculorum conspicue.</i> <i>Edisi in lucem celerius nati.</i></p> <p><i>Aduenticij. Capilli</i> { <i>Nigri</i> <i>Crissi</i> <i>Robusti</i> <i>Subflavii</i> } <i>Muli calidioribus.</i></p> <p><i>Nigri deinde</i> { <i>Non multo calidioribus.</i> <i>Calvi procedente aestate, &c.</i></p>		
		<p><i>Principib⁹</i> { <i>Imaginatio</i> <i>Cogitatio</i> } <i>Tarda.</i></p> <p><i>Animalib⁹</i> { <i>Memoria tenax & stabilis, nisi frigiditas multum excederit,</i> <i>Propri⁹. Sensus imbecilliores.</i></p> <p><i>Sensi⁹</i> { <i>Communis. Ad somnum magis proclives.</i> <i>Motius. Motus imbecillis & tardus.</i></p> <p><i>Naturalib⁹, nempe ex- pultrice. Excrementa</i> { <i>Oculorum</i> <i>Narium</i> <i>Aurum</i> <i>Palati</i> } <i>Copiosora & cruda.</i></p> <p><i>Passionib⁹ extrinsecis</i> { <i>Frigoris incommodum prompte sentiunt.</i> <i>Distillatione & grauedine tentantur.</i></p>		
<p><i>Passionib⁹ extrinsecis</i> { <i>Propri⁹</i> { <i>Partes minus calidæ & rubicundæ.</i> <i>Vene minimè apparentes.</i></p> <p><i>Aduenticij. Capilli</i> { <i>Rufi, Recti, Stabiles.</i> <i>Tardè nascentes.</i> <i>Initio graciles & malè alti.</i></p>		<p><i>Principib⁹</i> { <i>Imaginatio</i> <i>Memoria</i> } <i>Obtusa.</i></p> <p><i>Animalib⁹</i> { <i>Cogitatio prompta, nisi frigiditas adiungatur.</i></p> <p><i>Sensi⁹</i> { <i>Propri⁹. Sensus hebetes.</i> <i>Communis. Somnus multus & profundus.</i></p> <p><i>Motricib⁹</i> { <i>Motus</i> <i>Tardus.</i> <i>Imbecillus.</i></p>	<p><i>Naturalib⁹, nempe faculta- te expultrice. Excrementa</i> { <i>Oculorum</i> <i>Aurum</i> <i>Narium</i> <i>Palati</i> } <i>Multa.</i></p> <p><i>Passionib⁹ extrinsecis</i> { <i>Offensio ab humidis,</i> <i>Auxilium à fiscis.</i></p> <p><i>Partibus ipsum continentibus</i> { <i>Propri⁹. Partes capitis imbecilles quidem sed non graciles.</i> <i>Aduenticij. Capilli</i> { <i>Simplices, Molles, Tenues.</i> <i>Abligantes, Imbecilli,</i> <i>Caluum omnino non patientes.</i></p>	
<p><i>Passionib⁹ extrinsecis</i> { <i>Propri⁹. Partes capitis imbecilles quidem sed non graciles.</i> <i>Aduenticij. Capilli</i> { <i>Simplices, Molles, Tenues.</i> <i>Abligantes, Imbecilli,</i> <i>Caluum omnino non patientes.</i></p>		<p><i>Principib⁹</i> { <i>Imaginatio</i> <i>Memoria</i> } <i>Optima.</i></p> <p><i>Animalib⁹</i> { <i>Cogitatio tarda.</i></p> <p><i>Non principib⁹</i> { <i>Sensi⁹ communis. Vigilie,</i> <i>Perfecti.</i> <i>Motus motus</i> { <i>Prebi,</i></p>	<p><i>Naturalib⁹. Excrementa</i> { <i>Oculorum</i> <i>Aurum</i> <i>Narium, Palati</i> } <i>Pausa.</i></p> <p><i>Passionib⁹ extrinsecis</i> { <i>Offensio à fiscantibus,</i> <i>Auxilium ab humectantibus.</i></p> <p><i>Partibus adnascentibus</i> { <i>Propri⁹. Partes capitis</i> { <i>Glabre,</i> <i>Sicca.</i> <i>Robustissimi.</i></p> <p><i>Aduenticij. Capilli</i> { <i>Celerimè ab ortu nascentes.</i> <i>Subrufi, Cito caluescentes.</i></p>	
<p><i>Compositam. Vide in sequentibus, sub signo A.</i></p> <p><i>Compositionem. Vide in sequentibus, sub signo B.</i></p>		<p><i>A. Signa</i></p>		

LIBRI II. PARS I.

Calidorem & humidiorem	Ipso cerebro: sumuntur ab	Sensibilibus animalib⁹	Proprijs: Sensus non admodum exquisiti, sed hebetes. Comm. Ad somnum conuerſi una cum sopore uigilant, & somnia uisus plena habent.
		Principibus	Imaginatio Ratio Memoria Parum uigent.
Calidorem & fuccio-rem	Ipso cerebro: &c sumuntur hæc ab	Excrementis: nempe excreminta	Oculorum Narium Palati, Aurium Copiosiora & immedio eriter cocta.
		Accidentibus extrinsecis	Offensio à calidis & humidis, ut Austro. Auxilium à frigidis & siccis, ut Aquilone.
Frigidiorem & incisorē	Cerebro ipso: & hæc sumuntur ab	Proprijs: Partes capitis	Partes capitis calidiores & molliores. Oculorum uena magoꝝ.
		Partibus circum-dantibus ipsum	Aduenticij. Capilli
Frigidiorem & humidiorem	Ipso cerebro: & hæc sumuntur ab	Actionibus animalib⁹	Sensibilibus commu. Vigiliae plurimæ. Motricibus. Motus perfectus.
		Principibus	Imaginatio Ratio Memoria Integra.
A.	Signa indica-tia cerebri tē peraturam compositam	Accidentibus extrinsecis	Offensio à calidis & fuccis. Auxilium à frigidis & humidis. Calida.
		Proprijs: Partes capitis	Rubre ad uigoris usq; ætatem, Manni. Crissi. Celerimē nascentes. Properè caluescentes. Uerberimē alti.
Frigidiorem & incisorē	Partibus circumiacentibus	Sensibilibus comm. Sopor ac uigilæ. Motricibus. Motus tardiores.	
		Principibus	Imaginatio Ratio Memoria In iuuentute aœis, omniq; uitio èstrens. Procedente ætate celeriter marcescens.
Frigidiorem & humidiorem	Partibus adnascentibus	Excrementis: uidelicet excrementa oculorum, narium, &c. aliquando pauca, aliquando multa. Vnde aliquando caput leuisimum habent, aliquando distillations & graue-dine corripiuntur.	Læso à frigidis & siccis. Auxilium à calidis & humidis. Instabilis & incerta sanitas.
		Accidentibus extrinsecis	Partes capitis frigidæ & decoloratae. Vena oculorum non apparentes;
A.	Signa indica-tia cerebri tē peraturam compositam	Proprijs: Partes capitis	Ruffi. Aegrè nascentes. Male nutriti. Cicò canescentes.
		Aduenticij. Capilli	
Frigidiorem & incisorē	Ipso cerebro: & hæc sumuntur ab	Actionibus animalib⁹	Sensus proprij obtusiores, & imperfectiores. Somnolentia. Somnus grauis & profundus. Motus tardus.
		Principibus	Imaginatio Ratio Memoria Obtusa & tarda, imbecillis uel depravata.
Frigidiorem & humidiorem	Partibus adnascentibus	Excrementis: nimirum excrementa	Oculorum Narium Palati, Aurium Multa & cruda;
		Accidentibus extrinsecis: Offensio à	Frigore. Repletione. Distillatione.
B.	Signa	Proprijs: Partes capitis	frigidiores & molliores.
		Adventicij. Capilli	Cicò canescentes. Non caluescentes.

B. Signa

B. Signa indicā tiamediocrē cerebri cō- positionem, sumpta ab	Partibus i- plūm con- tinētibus	Partibus ca- pitis	Calidiorē : ab	Tempa- turam	VI. Signa indi- cantia ocu- lorum	Compositionem deflecentem: su- muntur ab	Ipso cerebro: & hæc sumū tur ab actio- nibus anima- libus	Principibus	Mentis celeritas Dicendi facilitas Memoria obliuiosa	Indicant partium cerebri tenuitatem, & opposita oppositum,
								Visus	Ingeny tarditas, crassi cerebri est argumentum,	
							Sensibilibus	Auditus Gustus Oderatus Tactus	Diminutus & laetus,	
							Capite	Magnitudo capitis	Magna, Parus,	
							Figura, uidelicet	Frontis Occipitis	Eminentia imminuta, uel in acutum defineus,	
							Proprijs	Nervorum Ostium Cervicis	Diminutio uel deformitas,	
								Aduentivis, Capilli, &c. ut suprà.		

LIBRI II. PARS I.

Simplis cem	VII. Signa indicatia cordis temperaturam	Calidorem & fuscum ab sumpta ab	Acti- nibus	Vitalibus: ut Respirationis & pulsus	Magnitudo. Celeritas. Frequentia.
			Mora- libus	Audacia Impigratis ad actiones Præceps iracundia Furioſa temeritas	Caliditatem mediocrem denotat. Caliditatem magnam significat.
			Patiōnibus extrinsecis	Offensio à calidis. Auxilium à frigidis.	
			Continentibus ipsum	Thorax uel uniuersum corpus calidum, niſi iecur uehementer obſiftat. Thorax hispidus, præfertim pectus, & uicinæ hypochondrijs partes Thorax latus cum capite paruo.	
			Ipso corde: & sumpta ab	Actionibus Timor, Diffidentia. Seguites, Torpor. Patiōnibus extrinsecis	Pulsus minores, non tamen necessariò tardiores, aut ratores. Offensio à frigidis.
			Humidore: ab sumpta ab	Pulsus molles. Mores ad iram proclives, sed quæ facilè placari posſit. Offensio ab humidis. Auxilium à fiscis.	
			Sicciorē: ab	Pulsus durus. Ira non prompta, sed fera & implacabilis. Auxilium ab humidis.	Continente. Thorax humidus uel totum corpus, niſi iecur repugnet.
			Ipso	Continente. Vniuersum corpus aridus, niſi iecur obſtiterit.	
			Calidorem & fuscum ab sumpta ab	Pulsus	Duri, Magni. Celeres. Frequentes.
			Ipso corde: & sumpta ab	Ad actiones prompti. Animosi, celeres, tyrannicis moribus prædicti ac implacabiles. Offensio à calidis & fiscis. Auxilium à frigidis & humidis.	Quibus respirationes respondent.
Compositam		Calidorem & humidiorem ab sumpta ab	Corde ipso	Calidus & fuscus, uel totū corpus, niſi iecur obſtiterit. Hirſutus, maximè pectus ac hypochondria. Latius, niſi cerebrum obſiftat.	
			Ipso	Pulsus	Magni, Molles Celeres. Frequentes.
			Calidorem & humidiorem ab sumpta ab	Prompti ad actiones non minus quam prædicti. Ad iram proni, non tamen feri. Morbis ex putredine obnoxii, si temperamētum à mediocritate multum deflecat, præfertim q̄ ad humidum. Offensio à calidis & humidis. Auxilium à frigidis & fiscis.	Quibus respiratio responderet.
			Ipso	Continente. Thorax	Calidus & humidus, uel totum corpus. Hirſutus minimè prædictis.
			Ipso	Pulsus	Duri, Parui. Neg: celeres. Neg: frequentes.
			Calidorem & humidiorem ab sumpta ab	Ad irā omniū minimū propensi, coacti tamē aliqua occasione irasci, irā retinēt. Offensio à frigidis & fiscis. Auxilium à calidis & humidis.	Cum quibus respiratio proportionem habet.
			Ipso	Continente. Pectus	Frigidum & fuscum, uel totum corpus, niſi hepar obſter. Omnium maximè glabrum.
			Ipso	Pulsus	Molles. Parui. Tardi, Rari.
			Calidorem & humidiorem ab sumpta ab	Timidi, Diffidentes. Segnes ad actiones. Ad iram parum prompti, nec iræ tenaces. Offensio à frigidis & humidis. Auxilium à calidis & fiscis.	Quibus respiratio respondent.
			Ipso	Continente. Pectus	Frigidum & humidum, uel uniuersum corpus, niſi iecur obſtiterit. Glabrum.

VIII. Signa

VIII
Signa indicā
tia pulmo-
nis tempera-
turam

Simplis	Calidiorē: sumpta ab	<i>Ipsō pulmo- ne: & sumptū- tur ab</i>	<i>Actio- nibus</i>	<i>Vitalibus</i>	<i>Inspiratio multa. Espiratio longa. Vox magna.</i>
	Frigidiorē: ab	<i>Ipsō: & hec sumuntur ab</i>	<i>Actio- nibus</i>	<i>Naturali excretrice. Excrementsa</i>	<i>Nulla Pauca</i>
					<i>Cum tussi & screatu.</i>
			<i>Passionibus extrinsecis</i>		<i>Offensio à calidis. Auxilium à frigidis.</i>
<i>Continent. Thorax calidus.</i>					
Humidiorē:	Humidiorē: sumuntur ab	<i>Ipsō: & hec sumuntur ab</i>	<i>Actio- nibus</i>	<i>Vitalibus</i>	<i>Inspiratio pauca. Espiratio brevis. Vox parva.</i>
				<i>Naturalibus. Excrementsa</i>	<i>pituitosa cum screatu & tussi.</i>
			<i>Passionibus extrinsecis</i>		<i>Offensio à frigidis. Auxilium à calidis.</i>
					<i>Continent. Thorax frigidior.</i>
Sicciorē: su- muntur ab		<i>Actio- ne</i>		<i>Animali. Vox fusca, obscura, & rauca, quæ excrementsis interciditur, si uellemen- tius loqui conetur.</i>	
				<i>Naturali. Excrementsa pituitosa cum tussi & screatu.</i>	
		<i>Passione extrinsecis</i>		<i>Offensio ab humidis. Auxilium à siccis.</i>	
			<i>Alienibus. Vox</i>	<i>Canora. Lucida. Clara.</i>	
<i>Compositam: quæ facile ex simplicium compositione noscitur.</i>					

IX.
Signa indicā
tia ventriculi

Simpli- cem	Calidiorē: su- muntur ab	<i>Actio- nibus na- turalibus</i>	<i>Appetentia deterior quam concilio.</i>	<i>Appetentia ciborum & potionum calidiorum.</i>	
				<i>Concoctio melior, præferim durorum & coctu difficultum.</i>	
				<i>Excrementsa per uomitum uel alum biliosa</i>	
		<i>Passionibus extrinsecis</i>		<i>Offensio à calidis. Auxilium à frigidis.</i>	
Humidiorē: ab	Frigidiorē: su- muntur ab	<i>Actio- nibus na- turalibus</i>	<i>Appetentia proba. Caccoctio imbecillit, præsentim ciborum coctu difficultum. Cibo & potu frigido gaudent, sed ab immoderato corum usu fa- cile offenduntur. Ructus acidi. Excrementsa per uomitum & alum cruda.</i>	<i>Appetentia ciborum & potionum calidiorum.</i>	
				<i>Concoctio melior, præferim durorum & coctu difficultum.</i>	
			<i>Passionibus extrinsecis</i>	<i>Offensio à frigidis. Auxilium à calidis.</i>	
Tempo- rā uel		<i>Actio- nibus na- turalibus</i>	<i>Appetentia</i>	<i>Ciborum humidorum, Potes minor, undesit ipsa pauca</i>	
				<i>Excrementsa per</i>	
				<i>Vomitum</i>	<i>Liquidiora.</i>
			<i>Passionibus extrinsecis</i>	<i>Alum</i>	
Sicciorē: ab					

Compositam: ex simplicium compositione cognoscitur.

Compositionem. Sic uerbi gratia, Ventriculi parvitas, rotunditas, & prominentia iuxta hypochondria locata, seu circum-
scriptione tum uidentibus tum tangentibus evidenter appetit, sumpto copioiore cibo.

X. Signa

LIBRI II. PARS I.

X. Signa in dicātia hepatis	Compositionem uitiosam. Veputa Iecoris paruitas, ex his omnibus simul iunctis, uidelicet	Temperatura deficiente	Compositam	<i>Ipsò hepate: sumuntur ab</i>	<i>Excrementis. Redundātia flauæ bilis, & in ætatis uigore atrae.</i>
				<i>Calidorem: sumpta ab</i>	<i>Accidentibus extrinsecis</i>
				<i>Partibus continentibus ipsum,</i>	<i>Offensio è calidis.</i>
				<i>Ipsò: & sumuntur ab</i>	<i>Auxilium à frigidis.</i>
				<i>Venter & hypochondria, uel totum corpus calidum, nisi cor repugnet.</i>	
				<i>Venter & hypochondria hirsuta.</i>	
				<i>Venarum latitudo.</i>	
				<i>Ipsò: & sumuntur ab</i>	<i>Excrementis. Redundantiæ pituitæ.</i>
				<i>Accidentibus extrinsecis</i>	<i>Offensio à frigidis.</i>
				<i>Confinitibus</i>	<i>Auxilium à calidis.</i>
				<i>Venter, hypochondria, sanguis, uniuersique corporis habitus frigidior.</i>	
				<i>Venter & hypochondria glabra.</i>	
				<i>Venarum angustia.</i>	
				<i>Ipsò: & sumuntur ab</i>	<i>Excrementis. Redundantia sanguinis crassi.</i>
				<i>Accidentibus extrinsecis</i>	<i>Offensio à fiscis.</i>
				<i>Continentibus</i>	<i>Auxilium ab humidis.</i>
				<i>Vniuersi corporis habitus aridior.</i>	
				<i>Vene duriiores.</i>	
				<i>Ipsò: & sumuntur ab</i>	<i>Excrementis. Redundantia pituitæ, uel aquosi humoris.</i>
				<i>Accidentibus extrinsecis</i>	<i>Offensio ab humidis.</i>
				<i>Continentibus</i>	<i>Auxilium à fiscis.</i>
				<i>Vniuersum corpus humidius, nisi cordis fiscitas repugnet.</i>	
				<i>Vene molliores.</i>	
				<i>Ipsò hepate. Hæc sumun- tur ab</i>	<i>Actione na- turali</i>
				<i>Calidorem & ficiorem: & sumpta ab</i>	<i>Nutrice. Redundantia sanguinis crassioris & ficioris.</i>
				<i>Continentibus ipsum</i>	<i>Redundantia bilis in iuuentute.</i>
				<i>Hypochondria hirsutissima.</i>	<i>Redundantia atræ bilis in ætate inclinante.</i>
				<i>Vene amplæ & duræ.</i>	<i>Offensio à calidis & fiscis.</i>
				<i>Ipsò: & sumun- tur ab</i>	<i>Accidentibus extrinsecis</i>
				<i>Calidorem & humidore: ab</i>	<i>Auxilium à frigidis & humidis.</i>
				<i>Continentibus</i>	<i>Venter & hypochondria minus hirsuta.</i>
				<i>Totius corporis habitus calidior & humidior, nisi cor repugnet.</i>	
				<i>Vene magna.</i>	
				<i>Ipsò: & sumun- tur ab</i>	<i>Actione naturali expultrice. Redundantia pituitæ.</i>
				<i>Frigidiorem & humidore: ab</i>	<i>Accidentibus ex- trinsecis</i>
				<i>Continentibus</i>	<i>Offensio ab humidis & calidis.</i>
				<i>Venter & hypochondria glabra.</i>	<i>Pastredine.</i>
				<i>Venarum angustia.</i>	<i>Vitium humoribus.</i>
				<i>Vniuersum corpus frigidum & molle, laxum, album, nisi cor in con- trarium mutet.</i>	<i>Auxilium à frigidis & fiscis.</i>
				<i>Ipsò: & sumuntur ab accidentibus extrinsecis</i>	<i>Offensio à frigidis & fiscis.</i>
				<i>Continentibus</i>	<i>Auxilium à calidis & humidis.</i>
				<i>Vniuersum corpus frigidum & siccum, nisi cor oppugner.</i>	
				<i>Venter & hypochondria glabra.</i>	
				<i>Vene angustæ.</i>	
				<i>Venarum exiguitate.</i>	
				<i>Cris pallore.</i>	
				<i>Dolore graui & tensiuo, in dextro hypochondriorum parte post sum- ptum immodicum & flatulentum & crudum cibum.</i>	

XI. Signa indicia ria testium re- peraturam	Calidiorē: ab	Ip̄sū testibus: & sumuntur ab	Appetitus ad Venerem magnus, & potentia.
			Actionibus { Semen multum, aequale, leue, coctum, calidum, densum, crassum, Erectio cita.
Frigidiorē: ab	Ip̄sū sumū- tur	Actio- nibus	Passionibus extrinsecis { Fecunditas, praesertim masculorum. Venere nulla offensio, sed potius auxilium.
			Partibus circumiacentibus. Partes genitales & his proximae celerrime { Ruffis, pilos uestiuntur, praesertim Subcribris, Crassis, Plurimi.
Humidiorē: ab	Ip̄sī : & su- muntur ab	Naturābus: & uel	Appetitus ad Venerem parvus, & medio crisi po- tentia.
			Expulsus, Semen { Crudum, Fluidum. Tačli frigidum. Mediocritas in emissione.
Sicciorē: ab	Ip̄sī : & su- muntur ab	Animali- motricibus	Animali motricibus. Tarditas in erectione.
			Passionibus, { Offensio à Venere. Infecunditas, uel foeminarum generatrix.
XII. Signa cōposi- tionem indi- cant reliqua rum partium uel	Partibus adnascentibus	Partes genitales glabre. Planis, Molles.	Partibus adnascentibus { Planis, Molles. Capilli { Pauci, Subalbidi. Tardē nascentes.
			Acho- nibus { Appetentia ad Venerem mediocris & potentia. Semen multum, tenui, fluidum, semicoctum, candicans, spumeosum, tepidum, & minus fecundum. Tarda erectio, & uelox emissio.
Internarum: quarum a- lia cogitu	Partibus adnatis. Pili	Passionibus	Offensio à Venerē minor.
			Infecunditas.
Internarum: quarum a- lia cogitu	Extērnarum, quarum uitium facilē dignoscitur, eum sen- tibus pateat: ut	Actionibus	Subflavi, Flavi, Plani, Molles, Tenues.
			Semen paucum, modice crassum, subobscurum, inaequale, modice calens, Medioritatis in erectione, & tarditas in emissione.
Internarum: quarum a- lia cogitu	Faciles: ut	Passionibus extrinsecis	Offensio à Venere.
			Infecunditas.
Internarum: quarum a- lia cogitu	Difficiles: ut	Afferti. Crassis. Non plurimi. Non citō nascentes. Non nigri. Non magni. Non crisi,	Partibus adnascentibus. Pili { Sed medijs.
			Capitis. Thoracis. Operae. Scotulae. Humero rum. Brachiorum. Manuum. Coxarum. Femorarum. Tibiarum, Pedū, &c.
Internarum: quarum a- lia cogitu	Meatus à uescicula fellis, cum non exigua bilis portionem ad inam uentricu- li partem feratur, cognoscitur ex bilioso uomitu quotidiano, quamvis to- tum corpus sit pituitosum: alii excrementis bile flava minima tinctis.	Vixi paritas, & situs eminens, tumore in pectine circumscripto, si quando u- rinam tardius exerint, aperte deprehenditur.	Vixi paritas & situs à natura alienus, & alia eius uitia, obstetricibus etiam tactui sunt manifesta.
			Reliquarum internarum partium, ut non certissima scientia, sed artificiosa tan- tim coniectura cognoscatur, quam cognoscendi facultatem corporum dif- fictio, & actionum & utilitatum notio suppeditat.

XIII. Ad

LIBRI II. PARS I.

<p>XIII. Administratio, seu cura, seu potius conseruatio corporis salubris, ac quidem constitutionis</p> <p>Deficientia: quae ut fieri debeat, indicatum</p>	<p>Optime suis indicationibus perficitur. Quare quid agendum sit indicat corporis optima constitutio, qua conseruanda est. Conservatur autem similibus. Quoniam simile simili nutritur. Similia autem sunt temperatissima, qua neq; temperiem neq; compositionem, neq; unionem immutant. Huiusmodi sunt Res non Naturales, qua corpori necessaria occurunt. Hac autem instituenda sunt secundum</p>	<p>Qualitatem simillimam, hoc est te peratis simam. Itaq;</p> <p>Quantitatem moderatissimam. Itaq;</p> <p>Tempus com- modum. Sic</p>	<p>Aer conuenit temperatus, ne calorem augeat uel minuat. Cibus & Potus sit temperatus in omnibus suis qualitatibus; & qui temperatum optimumq; sanguinem generet. Exercitum omnibus corporis partibus sit commune. Unde parua pilae ludus maximè ex usu esse uidetur. Somnus sit temperatus, primù in latere dextro, deinde sinistro. Inanitus sit excrementorum alii in qualitate laudabilium, & quotidie redditorum. Seminis uero, cum, motu neq; coniunctio neq; tardiore, sed temperato. Animi affectus sint tranquilli, ut latitudo moderata.</p> <p>Exercitum eo continuandum, quo corpus primum coperit lassari, & modico sudore perfundi, floridusq; color oritur, tunc ab exercitatione desistendum.</p> <p>Cibus & potus sit tantus, quantum concoquere possit optimam constitutio.</p> <p>Somnus conuenit mediocris.</p> <p>Excrements proportionem respondentem habeant ijs, quae ales sumpta & concocta fuerunt.</p> <p>Venus sit moderata.</p> <p>Animi affectus omnes immodi ci fugiendi.</p>
		<p>Tempera- tura</p>	<p>Quae sui conseruationem indicat. Nam quatenus per se nūc bona est, eatenus conseruanda est in sua temperie: quatenus uero ad optimam constitutionem à qua deflectit referatur, ad optimam traduci postulat. Sed de hac in neutrorum cura tractabimus, nunc tantu de temperatura deflectente, ut nunc & per se bona agentes. haec inquam semper conseruanda est. Seruatur autem suis similibus. Similia autem sunt, qua ipsi temperatura maximè respondent. Itaq; quantu temperatura ista excedit temperaturam optimam, tantu quoq; Res non naturales excedant. Res non naturales optimae constitutionis. Si namq; temperatura ista uno gradu fuerit calidior temperatura optima, uictus quoq; ratio uno gradu calidior optima uictus ratione esse debet. Sin unico gradu frigidior fuerit temperatura, uictus quoq; unico gradu frigidior esse conuenit ab optimo uictu. Atq; eadem ratio cum ceteris temperaturis, &c, habenda est,</p>
		<p>Compo- sita</p>	<p>Excedens, sui diminutionem indicat: quod cōmodè fiet quiete & alligatione.</p>
		<p>Magni- tudo</p>	<p>Ventriculi, sui conseruationem indicat: ut ventriculus parvus, pauca quantitate cibi & proba qualitate conseruetur.</p>
		<p>Numerus</p>	<p>Partis alterius, indicat auctionem sui: quod fiet frictione moderata, exercitio, & ijs qua sanguinem attrahere possunt.</p>
		<p>Coforma- tio hoc est</p>	<p>Auctus, indicat sui ablationem.</p>
		<p>Figura</p>	<p>Carnosarum, hęc regenerari poterit.</p>
		<p>Cauitas</p>	<p>Ampliæ, sui minutionem indicat, quod fiet in crescentibus tantum quiete & alligatione.</p>
		<p>Meatus</p>	<p>Pars, indicat sui auctionem, quod exercitatione commoda fieri.</p>
		<p>Superficies, quae</p>	<p>Magni minuendi quiete, &c.</p>
			<p>Parsi, dilatandi uictu attenuante.</p>
			<p>Vicīn</p>
			<p>Medicamentis</p>
			<p>Emendanda.</p>
			<p>Situs-transpositione indiget, &c.</p>

AD eundem modum partium temperature sana & compositiones administrande ac curanda.

XII II. Corpora

Cognitio, hoc est { *Natura. Complexio humida: compositio proba.*
Signa. A die ortus usq; ad annos quatuor perdurat.

Infans.
Compositio. Nam infans ad ea magnitudinem perductus, ut alimenti copia in uterocapere non possit, aut etiam aerem inspirare cupiat, calcitat & acetabula distractum rumpit: & in lumen prodit aut formatus

Malè. indicat sui corréctionem. Itaq;

Bene. Huiusmodi sui conseruationem indicat. Itaq; post mundificationem infantis, fascijs deligandus, sed corpori prius toti sale modice insperso, quo cutis densior solidiorq; reddatur.

Obstetrix membra aptè formabit, & præsertim caput ad figuram sphæræ utrinq; leniter compressa, palpebras elevabit, quibus ex ore aquam instillabit, & purgabit oculos, sicuti & aures & nares, leuiter comprimendo, & anum digito minimo aperiet, ut paulo post meconium excretat. Est id exercitum, quod à iecore ex sanguine menstruo delatum fit ad insectinae infantis, dum in utero permanet, nihil ore sumens, id uero foculentum & uitum est & nigrum, ad picis modum: & salē cuti inspergat, uena umbilicali quatuor digitis à uentre scindenda acuto scalpro aut forcipe, deinde sanguis exprimentur, reliqua pars proprie umbilicū liganda validè, ut deinde intra tertium aut quartum diem, ut fieri solet, decidat. Lanæ deinde floccus superponatur umbilico, aut ex panno linteo lacero, penicillus, aut linineum concerptum, fiat cum paucō rizo tosto, aut cineris flore. Deinde fascia obvolvatur umbilicus, deinde toto corpore unctus oleo, obvolvatur infans pannis mollibus, & leuiter comprimitibus, &c.

Cura seu eō seruatio, q; suis indicationib. perficitur. Quare qd sit agendum, indicat tū

Sedum. Sic

Recessus infantulus primò quidem fascijs deligandus: deinde mel digito lingendum detur, ut appetitus profectionis alimenti excitetur, & sugere incipiat, oblectamento dulcedinis motus.

Lacte matris, uel nutricis boni habitus corporis & regiminis pro alimento utatur. A sexto ætatis mense etiā interdum offa panis in iure pullorum malaxti, nec nō amygdalaris, pirus ac pomis assis cum saccharo uti poterunt. A carnis uero & uino prorsus abstineat. Loco exercitij profundit uagitus & uociferatio, nec nō motus nutricis, quæ corpus ipsius moueat, aut in cuna, aut lectulo pendent.

Friciones blandas ex oleo. Balnea crebra aquarum tepidarum.

Ab iracundia & fletu nimio canendus.

Aer conuenit temperatus.

Ius carnium.

Cibus sit { *Hædina.*
Caro { *Vitulina.*
Versecina, Arium,

Oua sorbilata.

Ex pescibus, parui.

Ex fructibus { *Pruna, Vicia passa.*
Nuclei pini.

Amigdale, &c.

Potus. Aquæ.

Exercitatio conuenit libera & sine contentione. Item fridio ex oleo.

Balneum aquæ dulcis.

Animus sit tranquillus. Quare paedagogo indigebunt, qui impetus & uitia eorum compelat.

Ab initio parum lactandus est infans, & bis aut ter uel quater in die. Et cum suspicio est lactis uictiosi, manè bis aut ter emulgendum est, antequam sugat infans.

Non exercendus infans post lactis suctionem.

Balneandus est cum surrexerit à matutino somno.

Ab uno anno usque ad duos lactandus, uel quoq; primores dentes emitat.

Temperatura, sci licet humidior que similib⁹ conferuanda. Itaq; uetus ratio infanti tuta, secundum

Qualitate similem, id est humectantē: atq; uel usq; ad annum

Tertium & quartum, à secundo scilicet. Sic

Quantitatem iustum. Sic

Tempus com- modum, Sic

Puerorum
Puberum
Adolescentum
Juvenum

{ Cognitio & cura. Vide in sequentibus, signum ☰.

Senum, &c. Cognitio & cura. Vide in neutrorum curatione, cum correctione potius quam conseruatione indigeant.

Officij, Sic de

{ *Laborantium*
Ociſerum
Iter agentium
Naueantium, &c.

{ Cognitione & cura. Vide in neutrorum curatione.

LIBRI II. PARS I.

Puerorū & puberū	Cognitio hoc est	Natura. Sic	Puerorum calida est & humida. Calida quidem non minus atq; infantium humida uero non eodem gradu. Siquidem omne animans ab ipso statim ortu siccus indies efficitur. Et est ab anno quarto usq; ad septimum.	
	Signa	Puerorum Puberum	Puberum, calida est, & minus humida quam puerum. Et est ab anno septimo usque ad 14. uel 18.	
Adolescentū & iuueniū	Cura, suis indicatio nib. perficitur. Quare quid sit agendum, indicat eorum natura seu temperatura, que conseruanda est similis. Quod fieri uictus ratione instituta secundum	Qualitatē simile: uidelicet humectatē. Quare	Numerus annorum manifestat. Eorum uero salubritatem, tum temperatus rabona, cum compositio inculpata.	
	Quantitatē commōdā. Sic	Cibus sit	Aer sit purus & temperatus. Frigilio ex oleo in usu est. Exercitium mediocre. Balneo interdum utatur aque tepida.	
Adolescentū & iuueniū	Cognitio hoc est	Natura Calida & secca est.	Ius carnium. Cibus { Puferum, Vitulina, Caro { Vernecina, Aniūm, &c. Amygdalarum, Ossa forbilia.	
	Signa	Ab anno 14. usq; ad annum uigesimumquintum perdurat.	Ex fructibus { Amygdale, Vua passa, Pruna, Poma } Cocta cum saccharo.	
Adolescentū & iuueniū	Cura, indicatio nib. perficitur. Quare quid sit agendum indicat temperatura que conseruanda est similis. quod cōmodē fieri uictus ratione ordinata secundum	Qualitatē similem, hoc est mediocreiter calefacientem & siccantē. Quare	Potus, Aqua fontana Animus ad obsequiam & temperantium exercendus probis consuetudinibus, & grauibus, & disciplinis, quae animo modestiam pariant, instruendus: uel alia arte.	
	Quantitatē de bitam. Sic	Tempus commodum. Sic	Quantitatē commōdā. Sic	Frigilio & exercitium moderatum, ne corporis incrementum impediatur. Cibus & potus moderatus: & ter uel quater in die. Sommus paulò longior quam adolescentum.
Adolescentū & iuueniū	Ordinem decentem. Sic	Extempus exercitii. Sic	Extempus exercitii. Sic	Frigandi ac lauandi tempus est, cum à matutino somno turre xerint, deinde luserint, ac iam cibum petant. Balneo raro utantur, & non nisi dum luctari condiscunt.
	Exercitum ante cibum inhibendum.	Cibus & potus balneum sequatur.	Exercitum ante cibum inhibendum.	Cibus & potus balneum sequatur.
Adolescentū & iuueniū	Cognitio hoc est	Extempus exercitii. Sic	Extempus exercitii. Sic	Aer sit in calido & frigido temperatus, & modice siccus. Frigilio prius linteolo, deinde cum oleo, modice uelox.
	Signa	Extempus exercitii. Sic	Extempus exercitii. Sic	Exercitum sit mediocre uel { Armorum, Pile. Saltus, &c.
Adolescentū & iuueniū	Cura, indicatio nib. perficitur. Quare quid sit agendum indicat temperatura que conseruanda est similis. quod cōmodē fieri uictus ratione ordinata secundum	Qualitatē similem, hoc est mediocreiter calefacientem & siccantē. Quare	Cibus sit	Balneum aquæ dulcis modice calidum. Cibus { Caponum, Gallinarum, Perdicum, Phasianorum, Hedera, Vitulina, &c. Ex pescibus, saxatiles. Ex oleribus { Endivia, Lactuca. Cichorium, &c. Ex fructibus { Amygdale, Vua passa, &c.
	Quantitatē de bitam. Sic	Extempus exercitii. Sic	Potus. Vinum album dilutum optimè. Sommus moderatus. Venus moderata.	Potus. Vinum album dilutum optimè. Sommus moderatus. Venus moderata.
Adolescentū & iuueniū	Ordinem decentem. Sic	Extempus exercitii. Sic	Extempus exercitii. Sic	Exercitum fiat, dum corpus intumescat, & color illi floridus appareat, sudorū: cum calido uapore mixtus, tum exercitatio inhibenda. Frigilio sit, dum floridus color in cute appareat, tum attutum flexibilitas & habilitas ad omnem motum.
	Extempus exercitii. Sic	Extempus exercitii. Sic	Extempus exercitii. Sic	Exercitatio adhibenda, cum hesternus cibus duplii concoctio ne iam prorsus sit confectus, expulsi prius excrementis, tum aliui, tum uesciae.
Adolescentū & iuueniū	Extempus exercitii. Sic	Extempus exercitii. Sic	Extempus exercitii. Sic	Frigilio præcedat exercitium, ne periculum rumpendi alicuius, nec ob struendi uereatur. Cibus sequatur exercitium. Sommus cibum sequatur, &c.

LIBER